

LATVIJAS UNIVERSITĀTE

LATVIJAS UNIVERSITĀTEI – 80

KONFERENCES REFERĀTU TĒZES

Rīga 1999

IEVADAM 8

I AUGSTSKOLU VĒSTURE

1. Baltiņš M. LU Medicīnas fakultātē aizstāvētās disertācijas laikmeta kontekstā	11
2. Bombiza I., Grosvalds I. Rīgas Valsts tehnikums un Latvijas Universitāte	13
3. Burāne I. LU un LMA – 80. Daži saskares momenti	15
4. Grāmatiņš A., Ondzule I. Baltijas Universitāte: 1946.-1949.gadam	17
5. Grāvītis O. Latvijas Universitāte un mūzika	19
6. Guļevskis H. Rīgas Politehniskā institūta reevakuācija no Krievijas pēc Pirmā pasaules kara	21
7. Miklāvs A. Jūrniecības izglītība Latvijā (18.gs. II puse – mūsdienas)	25
8. Stabiņš J. Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas vēsture top šodien	26
9. Stikāne V. LU ieguldījums Latvijas mākslas un kultūras vērtību konsolidācijā 20.-40.gados: koru kustība un Nacionālā intelektuālās kopdarbības komiteja	27
10. Treide G. Latvijas Universitātes bibliotēka 20.gadsimta 40.gados	29
11. Vārtukapeinis K. LLA – “politiski neuzticamo” LVU mācību spēku patvērumš	30
12. Viksna A. LVU Medicīnas fakultātes un Veterinārmedicīnas fakultātes reorganizācijas projekts 1941.gadā	32
13. Zalsters A.E. Pirmie jūrmaļnieki – RP, RPI un LU studenti	34
14. Zigmunde A. Baltijas Tehniskā augstskola (1918-1919)	36

II FILOLOĢIJAS VĒSTURE

1. Bankavs A. Gallicistika Latvijas Universitātē	37
2. Brēde M. Kontrastīvie pētījumi fonētikā un fonoloģijā (angļu – latviešu val.)	39
3. Druviete I. Vispārīgā valodniecība Latvijas Universitātē: vēsture un perspektīvas	40
4. Grīse R. Jānis Endzelīns Latvijas Universitātē (1920-1950)	42
5. Ivbulis V. Orientalistikas soļi Latvijas Universitātē	44
6. Jansone I. Valodniecības attīstība Latvijā (1935-1946)	46
7. Kļaviņa S. Latviešu valodas katedras devums izglītībai un zinātnēi trīs gadu desmitos (1964-93)	50
8. Kušķis J. Latviešu valodniecība Universitātē pēc J.Endzelīna (1950-1964)	51
9. Ločmele G. Translatoloģija Latvijas Universitātē: jaunākais posms	53
10. Markus D. Latviešu valodniecības attīstība LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē	54
11. Meiere D. Itāļu valodas un literatūras studijas Latvijā	56
12. Pāparinska V. Klasiskās filoloģijas vēsture Latvijas Universitātē	58
13. Rozenberga M. Spāņu valoda Latvijā	59
14. Veisbergs A. Sastatāmā valodniecība Latvijā un LU	61
15. Zauberga I. Translatoloģijas pirmsākumi LU Svešvalodu fakultātē	63

III ĶĪMIJAS VĒSTURE

1	Alksnis U., Grosvalds I. LU (LVU) Ķīmijas katedra un Ķīmijas fakultāte no 1958. gada	65
2	Frīšfelds V., Alksnis U. A. Janeks – koloidķīmijas pionieris Latvijas Universitātē	66
3	Gode H. Veiksmīgais profesors – Dr. chem. Mārtiņš Straumanis	68
4	Gode H. Neorganiskās ķīmijas attīstība pēdējos astoņdesmit gados un tās ietekme uz mācību procesu Latvijas Universitātē	70
5	Gorskis M. Valda Mārtiņa Drinka ieguldījums ķīmijas mācīšanas attīstībā Latvijā	72
6	Grosvalds I., Alksnis U. Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāte (1919-1944)	74
7	Gūtmanis K. Bioķīmijas katedru un specializāciju izveidošanās Latvijā	76
8	Kukurs O., Upīte A. Kārlis Karlsons un Alberts Vaivads – LU absolventi	78
9	Laukevics J. LVU absolventa atmiņas par attīstības darbiem rūpniecībā, saitēm ar zinātņi (1940-1970)	79
10	Meirovics I., Grosvalds I. LVU Ķīmijas fakultāte (1944-1958)	80
11	Osiņpovs L. Mani studiju un darba gadi Latvijas Universitātē	82
12	Ozoliņa V. LVU (RPI) Ķīmijas fakultātes tradīciju turpinājums Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē	84
13	Ruplis A., Meirovics I. LVU Ķīmijas fakultātes absolventi – Rīgas laku un krāsu rūpniecības veidotāji	86
14	Sedmalis U., Grosvalds I. LU Ķīmijas fakultātes mācību spēki – Latvijas derīgo izrakteņu pētītāji (1919-1940)	88
15	Švalbe K. Dažas atmiņu epizodes no maniem studiju un darba gadiem LU Ķīmijas fakultātē (1934-1944)	90
16	Vīģestāne R., Rotbergs J. Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātes farmācijas nodaļas (1919-1951) vēsture	92
17	Zalsters A.E. Pirmie Jūrmalas ķīmiķi – RPI un LU studenti	94

IV LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU VĒSTURE

1.	Bērziņš P. Daudzgadīgo zāļu selekcija attīstības liklokos	95
2.	Boruks A. Zemes kadastra vēsture un devums zinātnēi Latvijā	96
3.	Gronskis I. Dārzkopība kā patstāvīgs zinātnes virziens lauksaimniecības zinātņu kompleksā Latvijā	97
4.	Holms I., Zariņa J. LLU Lauksaimniecības fakultātes absolventi – zinātnes pirmsācēji Priekules	99
5.	Lāčgalvis E. Lauksaimniecības mehanizācija – jauna zinātņu apakšnozare Latvijā	100
6.	Lejiņš A., Āboliņš J. Nezāļu apkarošana Latvijā gadsimta gaitā	102
7.	Ozols J. Profesora Arvīda Leppika skolas gaitas un studiju gadi	104
8.	Ozols J., Vārtukapeinis K. Divdesmito gadu cīņas Lauksaimniecības fakultātē ap Vecaucei muižas parku	106
9.	Saliņš Z. LU un LLA Meža izmantošanas katedras zinātniskās pētniecības darbs no 1920.-1999.gadam	109

10. Timšāns S. Latvijas Universitātes Lauksaimnieciskās fakultātes vēsture profesora Jāņa Āboliņa dienasgrāmatās	111
11. Timšāns S. Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātes pirmsākumi profesora Arvīda Leppika skatījumā	113
12. Tupiņš J., Ozols J. Profesora Arvīda Leppika ieskats par lauksaimniecības mašīnu koplietošanas kustību 30.gados	116
13. Vārtukapteinis K. Ideja par Mežsaimniecības fakultātes dibināšanu LU divdesmitajos gados	118
14. Vasijevskis A. Mežzinātnes pirmsākumi LU Mežkopības nodaļā	120
15. Vilde A. Lauksaimniecības inženierzinātnes pirmsākumi Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātē	122

V MATEMĀTIKAS UN DABASZINĀTŅU VĒSTURE

1. Balodis J., Ābele M., Rubans A., Vjaters J., Zariņš A. PSLR projekta plusi un mīnusi	123
2. Balodis J., Čerņihs N.S., Čerņiha L.I., Šors V.A., Tarasova A. Par kādu sadarbības projektu	124
3. Berga I. Latvijas Universitātes Herbārijs un tā nozīme zinātnē	125
4. Henriņa I. LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātes organizētājs un pirmais dekāns Edgars Lejnieks (1889-1937)	127
5. Henriņa I., Strazdiņš I. Matemātiķu Eduarda Riekstiņa (1919-1992) un Linarda Reiziņa (1924-1991) devums pedagogijā un zinātnē	129
6. Jansons J. Fizikas sākums Latvijas Universitātē	131
7. Lapuška K., Ābele M., Abakumovs I., Balodis J., Laucenijs L., Mūkins E., Rubans A., Vjaters J., Zariņš A., Žagars J. Latvijas Universitātes Astronomiskās observatorijas Zemes mākslīgo pavadoņu stacija 60.-90.gados	133
8. Orehova A. LU Botāniskais dārzs un augu pētījumi	134
9. Piterāns A., Žeiviniņa A. LU zinātnieku ieguldījums aļģu un ķērpju izpētē	135
10. Raipulis J. Ģenētikas pētījumi un ģenētiķi Latvijas Universitātē	136
11. Roze L. Diferenciācija un integrācija 20.gadsimta Latvijas astronomijā	138
12. Rudzīte M. Latvijas Universitātes Zooloģijas muzeja malakoloģiskās kolekcijas un malakofaunas pētījumu vēsture	139
13. Rudzītis M. Leonīds Slaučītājs - 5 universitāšu profesors	141
14. Rudzītis M. Ernsts Krauss un LU: profesūra un konflikts	143
15. Rudzītis M. LU Ģeoloģijas muzejs un tā senākās (līdz 1945 g.) kolekcijas	145
16. Skuja A. Skaitļošanas tehnikas un datorzinātņu vēsture Latvijā - pētāmais un paveiktais	146
17. Vilks I. Līdz šim neapzināti LU ZTV muzeja arhīva materiāli par astronomisko pētījumu attīstību Latvijas Universitātē	148
18. Vimba E. Fjodors Būholcs - mikoloģijas pamatlicējs Latvijā	149

VI MEDICĪNAS UN VETERINĀRMEDICĪNAS VĒSTURE

1. Ančupāne I., Miltiņš A. Studijas kosmetoloģijā	151
---	-----

2. Ančupāne I., Bērzupe A., Miltiņš V., Rezebergs I. Hlamidioloģijas attīstības savdabība Latvijā	152
3. Anže M. LU Medicīnas fakultātes absolventi - ārvalstu augstskolu profesori	153
4. Baltiņš M. Nejausais un likumsakarīgais LU Medicīnas fakultātes attīstība 20. un 30.gados	155
5. Baltiņš M. Jauno mācību spēku sagatavošana LU Medicīnas fakultātē 20. un 30.gados	157
6. Bērziņa E., Dirbe A. Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja krātuvēs	159
7. Brūveris Z. Profesors Dr.med.vet. un H.c., Dr.rer.nat.H.c. Ludvigs Kundziņš (1855-1940) - Latvijas Veterināro embriologu skolas dibinātājs	160
8. Garančs A., Parčinskis O. Profesora Raimonda Daugerta un viņa līdzstrādnieku pētījumi atgremotājdzīvnieku gremošanas un vielmaiņas fizioloģijā	162
9. Keidāns P., Parčinskis O. Studiju plāna izmaiņas LA/LU/LLA/LLU Veterinārmedicīnas fakultātē no 1919.-1999.gadam	164
10. Lazovskis I. Internās medicīnas holistiskais virziens Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē	166
11. Liepiņš E. Profesora Dr.med.vet. Miķeļa Rolles zinātniskā un pedagoģiskā darbība veterinārmedicīnā Latvijā un ārzemēs	167
12. Ligere R. Docente Marta Vīgante - diabetoloģijas un endokrinoloģijas pamatlicēja Latvijā	169
13. Lindberga R. Profesora Gastona Viktora Bakmana zinātniskā ietekme uz Latvijas un Eiropas zinātnes attīstības tālākvirzību	170
14. Mētra M. Oftalmoloģija Latvijas Universitātē	172
15. Miltiņš A. Universitātes akadēmiskie centieni sifiloloģijā	173
16. Miltiņš V. Medicīniskā mikoloģija Latvijas Universitātē toreiz un tagad	174
17. Miltiņš V., Poikāne I. LU dermatoveneroloģijas docētāju starptautiskā sadarbība	175
18. Parčinskis O., Strupulis A. Profesora Dr.med.vet. Rūdolfa Grapmaņa ieguldījums animālo uzturvielu higiēnā un gaļas tehnoloģijas pilnveidošanā Latvijā	176
19. Pilmane M. Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Anatomijas un histoloģijas katedra - pagātne un tagadne	178
20. Preimate E. Profesora Jāņa Miķelsona veikums Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē	180
21. Preinbergs G. Profesors E. Paukuls - LU Veterinārmedicīnas fakultātes dibināšanas kodola pārstāvis	181
22. Rumba I., Ebela Ā.M. Pediatrija Latvijas Universitātē	183
23. Sjūdiķis V. Profesors Petrs Avižonis - Latvijas Universitātes Goda doktors.	184
24. Vikmanis U. LU Medicīnas fakultātes dekāni (1919-1950)	186
25. Vīksna A. Patologa Makša Branta darbība	188

VII PEDAGOĢIJAS UN PSIHOLOĢIJAS VĒSTURE

1. Bebre R. Daiņrades psiholoģijas attīstība Latvijā	190
--	-----

2. Garleja R. Pedagoģijas zinātne un mēs	192
3. Kaļķe B. LU profesora Luda Bērziņa dzīve un pedagoģiskā darbība	194
4. Kopeloviča A., Žukovs L. Pedagoģiskā prakse Latvijas Universitātē līdz 1990. gadam	196
5. Krūze A. Pedagoģijas zinātne Latvijas Universitātē 90. gados: skaitļi un fakti	198
6. Špona A. Pedagoģija kā studiju priekšmets Universitātē laikmetu lokos	200
7. Vigule D. Kārļa Dēķena pedagoģiskās atziņas par gribas īpašību veicināšanu pirmsskolas vecuma bērniem	202

VIII TAUTSAIMNIECĪBAS UN TIESĪBU ZINĀTŅU VĒSTURE

1. Apsītis R. LU Juridiskajai fakultātei - 80	204
2. Blūzma V. XX gs. Latvijas tiesību vēstures pētišanas aktuālās problēmas	208
3. Krastiņš O. Sociālās statistikas vēsture Latvijā	213
4. Ludboržs I., Būmane I. Finanšu uzskaites un nemateriālo aktīvu attīstības vēsture Latvijā	215
5. Strautmanis J. Ieskats LU Juridiskās fakultātes likteņgaitās	217
6. Zvidriņš P. Statistikas katedrai - 55 gadi	219

IX TEHNISKO ZINĀTŅU VĒSTURE

1. Biedriņš A. Latvijas Universitāte un dzelzceļš	221
2. Klētnieks J. Latvijas Universitātes Inženierzinātņu fakultātes mācību spēki un absolventi (1919-1944)	222
3. Krēslis A. Mārtiņa Bīmaņa dibinātā Pasaules Enerģijas padome no 1924. gada līdz šodienai	224
4. Ločmelis J. Latvijas Universitātes absolventu ieguldījums telekomunikāciju attīstībā	225
5. Ločmelis J. LU absolvents Aleksandrs Tipainis	228
6. Rozītis T. LU devums radiouztvērēju projektēšanā radiotehnikā	231

X TEOLOĢIJAS VĒSTURE

1. Gilba Dz. Jāzeps Vītols un Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultāte	232
2. Sarma I. Mildas Zālītes devums Latvijas kultūras vēsturē	233

PLENĀRSĒDE

1. Baltiņš M. Zinātnisko grādu nostrifikācija Latvijā un tās radītās problēmas zinātnes vēsturē	234
2. Grosvalds I. Latvijas Universitāte - latviešu nacionālās inteliģences veidotāja (1919-1940)	236
3. Počs K. Latvijas Universitātes loma izglītības līmeņa celšanā Latgalē	240
4. Vārtukapteinis K. Pirmā patstāvīgā LU atzara - Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas tapšana	242